

Lausunto

HE 127/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta

Hoitajamitoitus on vain yksi tekijä kustannusten hillitsemisessä. Mitoituksen alentaminen ei ole ratkaisu talouden tasapainottamiseen eikä se ratkaise ikääntyneiden hoivakriisiä tulevaisuudessa.

Hoivapalveluiden asiakkaat ovat entistä huonokuntoisempia, kun palveluihin pääsyn perusteet nousevat korkeammiksi hakijamäärän kasvaessa. Vaativampaa hoitoa niin määrällisesti kuin laadullisestikin tarvitsevia tulee ympärivuorokautiseen, johon mitoitus liittyy. Hoitoisuuden kasvu lisää hoitajien tarvetta ja työmäärää. Henkilöstön saatavuus ja riittävyys ovat kasvavia haasteita. Pitemmällä tähtäimellä mitoituksen pienentäminen voi vaikuttaa hoitohenkilökunnan lähtemiseen alalta, jos työ koetaan yhä raskaammaksi, jolloin sen veto- ja pitovoima vähenee.

Sitoutunut, osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö on tärkein voimavara, johon tulee panostaa. Henkilöstömitoituksessa on kyseessä minimitaso ja mitoituksen tulee olla vähimmäismitoitusta korkeampi, jos asiakkaiden hoidon ja huolenpidon tarve sitä edellyttää. Vaikka mitoituksen alentaminen ei vaikuta oleellisesti henkilöstön määrään, muutos lisää hallinnollista työtä.

Teknologian kehittymisen merkitys hoivatyössä kasvaa tulevaisuudessa. Teknologiset ratkaisut eivät kuitenkaan vielä nykyisellään korvaa hoitajien työpanosta, ja niiden ylläpito vaatii työntekijäresurssia. Tulevaisuudessa teknologia voi olla osa hoivakriisin ratkaisua.

Tutkimustiedon perusteella mielekäs elämä ja yksinäisyyden vähentyminen lisäävät mielen hyvinvointia ja toimintakykyä. Ikääntyneiden hoitoa, hoivaa ja kuntoutusta olisikin tarkasteltava kokonaisuutena, jossa tarvitaan sote-henkilökunnan lisäksi mm. kulttuuri- ja liikunta-alojen ammattilaisia sekä vapaaehtoisia luomaan hyvinvointia ja merkityksellistä arkea ikääntyneille. Hoivan piirissä myös muun kuin sote-henkilöstön käytön tulisi olla velvoittavaa ja suunnitelmallista.

Ikääntyneiden arvokas ja riittävän monipuolisen arjen mahdollistaminen vaatii monimuotoisen ja monialaisen työyhteisön. Mielekkään toiminnan kehittäminen hoivapalveluissa voi helpottaa hoidon tarvetta ja näin vähentää hoitajien työkuormaa. Tilanteen rauhoittaminen mitoitusmuutoksilta olisi tässä vaiheessa tärkeää.

Margit Granberg

Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Socca - Ikäihmisten palveluiden
kehittämisverkosto GeroMetro